

Styrdokument
Dokumenttyp: Riktlinjer
Beslutat av: Kommunstyrelsen
Fastställsedatum: 2019-02-25
Ansvarig: Kommunens säkerhetsenhet
Revideras: Inför ny mandatperiod
Följas upp:

Riktlinjer vid hot, våld och trakasserier mot förtroendevalda i Gislaveds kommun

Dnr: KS.2019.59
2019-02-20

Om riktlinjerna

Dessa riktlinjer tillämpas vid olika former av hot, våld och trakasserier mot förtroendevalda politiker i Gislaveds kommun. Riktlinjerna kan även användas i tillämpliga delar då kommunens anställda utsätts för olika former av hot, våld och trakasserier.

Innehållsförteckning

1	Giltighet.....	3
2	Syfte.....	3
3	Definition	3
4	Åtgärder	3
4.1	Generella akutåtgärder då hot- eller våldssituation inträffar.....	3
4.2	Egna åtgärder	3
4.3	Polisanmälan.....	4
4.4	Otillåten påverkan	4
4.5	Stöd i rättsprocessen	5
4.6	Skydd för hotade	5
5	Viktiga telefonnummer	6
6	Checklistor & dokumentationsstöd (se bilagor sidan 5-9).....	6
6.1	Offentliga möten och sammanträden.....	6
6.2	Misstänkta försändelser eller föremål	7
6.3	Bombhot.....	8
6.4	Telefonhot.....	9
6.5	Våldssituationer	10

I Giltighet

Tillsvidare med översyn inför ny mandatperiod.

2 Syfte

Riktlinjerna utgör ett stöd gällande agerande och åtgärder som bör vidtas av och för politiker som drabbas av olika former av hot, våld eller trakasserier.

Syftet är att den eller de som drabbas ska:

- ej påverkas i sitt beslutsfattande.
- i övrigt kunna utföra sitt uppdrag utan inskränkningar.
- uppnå och känna godtagbar trygghet och säkerhet både under sitt uppdrag och i övriga sammanhang.

3 Definition

Hot innebär att någon hotar att skada någon person eller dennes egendom. Hotet som riktas kan även omfatta andra personer, djur eller föremål som har stor betydelse för den som blir utsatt. Hotet kan ske via kommunikation, till exempel telefonsamtal, sms, genom direkt tilltal eller med hjälp av vapen eller annat föremål. För att hotet ska vara brottsligt i laglig mening måste den som blir utsatt uppfatta hotet som allvarligt.

4 Åtgärder

4.1 Generella akutåtgärder då hot- eller våldssituation inträffar

- Provocera inte, uppträd lugnt, vänligt och gå våldsverkaren till mötes. Försvara inte värdeföremål med risk för liv eller hälsa.
- Försvara dig – använd det våld som krävs för att skydda dig eller rädda liv.
- Larma via telefon 112, personlarm och/eller ropa på hjälp.
- Vid akutsamtal uppge: vem du är, platsen, skador, hot, drabbade samt telefonnummer man når dig på.
- Förebygg risk för nya angrepp och skador.
- Kontakta anhörig, arbetet och dokumentera.

4.2 Egna åtgärder

Spara all information och dokumentation om hot eller trakasserier som du utsatts för brevledes, i din dator, mobiltelefon eller annan plattform som kan användas som bevismaterial, även om du skrivit ut informationen på papper. Notera namn och telefonnummer på personer som hört eller sett vad som hänt, om det är möjligt.

Kontakta snarast (under kontorstid) kommunens säkerhetsenhet SKA eller (efter kontorstid) kommundirektören för samråd och stöd avseende bedömning av eventuellt hot och lämpliga skyddsåtgärder.

Efter kontorstid kontakta väktare vid eventuellt akut behov av skyddsåtgärd. Vid behov kan även polisen kontaktas för samråd. Skyddsåtgärder kan exempelvis vara personlarm med GPS positionering, förstärkt bevakning med väktare, eller personskydd.

4.3 Polisanmälan

Grundregeln är att brott ska polisanmälas och polisen ska utreda dessa. Om någon blir utsatt för hot, våld eller trakasserier är det därför viktigt att en polisanmälan inlämnas. Samråd snarast om bedömning och rutiner för detta med (under kontorstid) kommunens säkerhetsenhet SKA och (efter kontorstid) kommundirektören. Polisanmälan kan göras genom telefon 114 14 eller genom att uppsöka närmaste polisstation. Vid akuta situationer ring 112.

Primärt är det alltid den som drabbas som avgör om en polisanmälan ska inlämnas, går den drabbades bedömning isär med arbetsgivaren/Gislaveds kommun kan arbetsgivaren/Gislaveds kommun komma att göra en polisanmälan ändå. Oavsett så är det alltid arbetsgivaren/Gislaveds kommun som gör polisanmälningen. En anmälan ger polisen betydligt större möjligheter att förhindra att gärningspersonen upprepar brott samt möjliggör att personen kan lagföras och eventuellt betala ersättning för skador som personen har orsakat.

Överväg att begära åtkomstskydd av anmälan. Detta innebär att endast de tjänstemän hos polisen som är berörda och arbetar med ditt ärende kan ta del av innehållet. Om ett angrepp kan bero på gärningspersonens negativa inställning till den drabbades hudfärg, nationella eller etniska ursprung, religionstillhörighet, trosbekännelse eller sexuella läggning är det viktigt att det anges vid polisanmälan. Detta klassas som hatbrott och kan leda till straffskärpning vid lagföring.

4.4 Otillåten påverkan

Begreppet "otillåten påverkan" omfattar en rad olika handlingar som syftar till att påverka politikernas och tjänstemäns beslutfattande. När denna typ av brott begås på ett organiserat och systematiskt sätt kan de allvarligt skada vårt demokratiska system. I Sverige är det främst personer och grupper inom den grova organiserade brottsligheten och extremistmiljöerna (vit makt miljö och den autonoma miljön) som utfört dessa brott, främst i syfte att uppnå ekonomisk eller politisk vinning.

Otillåten påverkan kan handla om påtryckningar som:

- Trakasserier som till exempel kränkning, ofredande eller subtila hot.

- Hot som exempelvis utpressning eller direkta straffbara påtryckningar som hot om våld.
- Fysiskt våld mot person eller egendom.
- Korruption i form av otillbörliga erbjudanden av olika slag.

Otillåten påverkan kan innebära en svår kränkning som kan medföra psykiska eller fysiska skador för den som drabbas. Det är också ett arbetsmiljöproblem och kan vara ett säkerhetsproblem både för den drabbade och samhället. Det är av största vikt att alla hjälps åt med att motverka och förebygga otillåten påverkan så att rättssäkerhet och demokrati ej påverkas. Kontakta snarast (på kontorstid) kommunens säkerhetsenhet SKA och (efter kontorstid) kommundirektören för samråd om du blir utsatt för otillåten påverkan.

Otillåten påverkan ska alltid polisanmälas.

4.5 Stöd i rättsprocessen

Den som drabbas av hot, våld eller trakasserier har i de allra flesta fall rätt att ta med en stödperson vid besök hos polisen. Den drabbade bestämmer själv vem som ska vara stödperson. Det kan exempelvis vara en vän, en arbetskollega, en tjänsteman från socialtjänsten eller någon från brottsoffer- eller kvinnojouren. Den som drabbas kan även få ett målsägandebiträde, ett så kallat juridiskt biträde. Om det beviljas är det kostnadsfritt.

Målsägandebiträdet ger stöd genom hela den juridiska processen. Eventuellt önskemål om målsägandebiträde ska framföras till polis eller åklagare ihop med anmälan.

4.6 Skydd för hotade

Polisen kan erbjuda åtgärder för hotade som behöver skydd. På de flesta polismyndigheter finns brottsoffsordnare som arbetar med stöd och skydd för brottsoffer. Polisen bedömer hur stort behovet av skydd är och vilken skyddsåtgärd man beslutar att vidta i det enskilda fallet. Exempel på detta är rådgivning, bevakning och olika tekniska hjälpmedel. Polisen samarbetar med andra myndigheter och organisationer, exempelvis skatteverket och socialtjänsten när det gäller skyddat boende.

Internt i kommunen kan det, då behov finns, tillhandahållas förstärkt skydd med:

- Personlarm
- Bevakning genom väktare
- Väktarnärvaro (avtal med väktare, på plats senast 20 minuter efter avrop)
- Stödsamtal eller annat psykologiskt stöd kan även erhållas vid behov.

Kontakta snarast (under kontorstid) kommunens säkerhetsenhet SKA och (efter kontorstid) kommundirektören för bedömning, samråd samt effektivering av skyddsåtgärder och/eller psykologiskt stöd.

5 Viktiga telefonnummer

- Akut
 - Väktare, Polis, Ambulans, Räddningstjänst: 112
- Ej akut
 - Polis: 114 14
 - Sjukvårdsrådgivning: 1177 (telefontid dygnet runt)
 - Kommundirektören
 - Kommunens säkerhetsenhet SKA
 - Larmcentral hos upphandlat väktarbolag

6 Checklistor & dokumentationsstöd (se bilagor sidan 5-9)

Bilaga 6.1 Offentliga möten och sammanträden

Bilaga 6.2 Misstänkta försändelser eller föremål

Bilaga 6.3 Bombhot

Bilaga 6.4 Telefonhot

Bilaga 6.5 Våldssituationer

6.1 Offentliga möten och sammanträden

Åtgärder:

- ☐ **Informera dig om hotbild.** Bedöm lämplighet att genomföra mötet, resurser, lokal, bevakningsåtgärder som krävs för säkerheten. Samverka med polis, väktare med flera.
- ☐ **Informera dig om tillstånd.** Kontakta polisen och försök få en kontaktperson. Informera polis om eventuella kontroversiella budskap som kan påverka hotbilden. Informera dig om andra evenemang som kan pågå parallellt, exempelvis demonstrationer.
- ☐ **Placering av scen och talarpodie.** Målsättning är att huvudpersonen ska ha ryggen fri med skyddad bakgrund. Undvik plats mitt på en yta med folk runt om.
Tänk på angreppsrisk från person med eventuellt tillhygge.
- ☐ **Informera dig om vad som gäller för avspärrning.** Säkerhetsavstånd markeras genom rep, band, blommor etc.

Tänk ur säkerhetssynpunkt på placering av entréer, vakter, funktionärer och media.

- ☐ **Upprätta bra kommunikationsvägar** med polis, väktare och säkerhetsansvarig.

Lägg in viktiga telefonnummer i mobilen.

Vid akut läge ring alltid 112 för hjälp från polis, ambulans och räddningstjänst.

- ☐ **Informera dig om planerade åtgärder för eventuell ordningsstörning** och tidig hantering av incidenter eller spontana störningar. Provocera inte störande eller hotfulla personer.
- ☐ **Förbered åtgärder för hotfull situation.** Planera reträttväg till säkert utrymme. Använd säker parkeringsplats för fordon i nära anslutning. Insläpp och parkering av okända fordon i närområdet bör undvikas.
- ☐ **Förbered hantering av presenter.** Paket bör helst öppnas av givaren själv. Rör eller öppna inte misstänkt försändelse, larma snarast polis.
- ☐ **Förbered dokumentation av hot eller händelse.** Notera tid, plats, händelseorsak, vidtagna åtgärder samt övrigt av vikt. Gör polisanmälan. Rapportera till arrangör och kommunens säkerhetsenhet SKA om något inträffar.

6.2 Misstänkta försändelser eller föremål

Åtgärder:

- ☐ Be den som levererar brev eller paket att visa legitimation
- ☐ Rör inte försändelser eller föremål som du inte känner igen
- ☐ Öppna inte brev eller paket om du är osäker på avsändaren
- ☐ Avlägsna människor från försändelsen eller föremålet så att ingen kan bli skadad
- ☐ Förbered eventuell utrymning av lokalerna
- ☐ Larma polisen, ring 112
- ☐ Kontakta gruppleddare, säkerhetsansvarig på arbetsplats och/eller kommunens säkerhetsenhet SKA
- ☐ Isolera om möjligt misstänkta försändelser i en tätt försluten plastficka eller liknande
- ☐ Vid misstanke att du fått farligt ämne på kroppen, skölj av dig och uppsök omedelbart sjukvård
- ☐ Notera tid, hur försändelsen levererats och vilka som hanterat denna

6.3 Bombhot

Behåll ditt lugn, var vänlig, avbryt inte den uppringande, lyssna noga och försök att föreställa dig personen.

Fråga personen som ringer och bombhotar dig om:

- När kommer bomben att explodera?
- Var finns den just nu?
- Hur ser den ut?
- Vilken typ av bomb är det?
- Hur kommer den att placeras?
- Hur kommer den att utlösas?
- Har du placerat ut bomben?
- Varför hotar du oss?
- Vilken är din adress?
- Vad heter du?

Var personens språk:

Vältaligt	Uppläst meddelande	Dialekt	Brytning
Otrevligt	Osammanhängande	Oförnuftigt	Inspelat

Hördes det något bakgrundsljud?

Gatuljud	Maskinljud	Krasande	Djurläten
Röster	Tomt	Musik	Husslammer
Långdistans	Mobiltelefon	Motorljud	Kontorsmaskiner

Andra ljud:

Var personen: Man / Kvinna / Ung / Gammal?

Hur uttrycktes hotet och hur löd
hotet? _____

Mot vem riktades
hotet? _____

Samtalets längd: _____

Till vilket nummer kom samtalet? _____

Ifrån vilken nummer kom samtalet? _____

Datum: _____ Klockslag: _____

6.4 Telefonhot

Behåll ditt lugn, var vänlig, avbryt inte den uppringande, lyssna noga och försök att föreställa dig personen.

Hur uttrycktes hotet? (Ställ om möjligt frågor och be personen att upprepa sig.)

Var personens röst som hotade dig:

Lugn	Upphetsad	Arg	Stammande	Läspande	Långsam
Sträv	Nasal	Snabb	Djup	Mjuk	Skrapig
Hög	Skrikande	Harklar	Gråtande	Normal	
Djup andning	Distinkt	Förställd	Accent	Suddig	Bekant

Viskande

Om rösten var bekant, vems liknade den?

Var personens språk:

Vältaligt	Uppläst meddelande	Dialekt	Brytning
Otrevligt	Osammanhängande	Oförnuftigt	Inspelat

Hördes det något bakgrundsljud?

Gatuljud	Maskinljud	Krasande	Djurläten
Röster	Tomt	Musik	Husslammer
Långdistans	Mobiltelefon	Motorljud	Kontorsmaskiner

Andra ljud:

Var personen: Man / Kvinna / Ung / Gammal?

Hur uttrycktes hotet och hur löd hotet? _____

Mot vem riktades

hotet? _____

Samtalets längd: _____

Till vilket nummer kom samtalet? _____

Ifrån vilken nummer kom samtalet? _____

Datum: _____ Klockslag: _____

6.5 Våldssituationer

När du utsätts:

- Vid hot om våld provocera inte, uppträd lugnt, vänligt och gå våldsverkaren till mötes. Försvara inte värdeföremål med risk för liv eller skada.
- Vid försvar – använd det våld som krävs för att skydda dig eller rädda liv.
- Dokumentera händelsen snarast: tid, plats, orsak och åtgärder.
- Gör en polisanmälan.

Datum: _____

Tid: _____

Plats: _____

Personens identitet:

- ☐ Man
- ☐ Kvinna
- ☐ Längd _____
- ☐ Vikt _____
- ☐ Ålder _____

Hårfärg: ☐ mörk ☐ ljus

Hudfärg: ☐ mörk ☐ ljus

Namn _____

Annat _____

Personens tal:

- ☐ Snabbt
- ☐ Distinkt
- ☐ Stammande
- ☐ Långsamt
- ☐ Verkar förvrängt
- ☐ Läspande
- ☐ Välvärdad
- ☐ Svordomar
- ☐ Övrigt _____

Personens språk:

- ☐ Lokal dialekt
- ☐ Annan dialekt

- ☐ Annat språk

- ☐ Brytning

Personens attityd:

- ☐ Lugn
- ☐ Upphetsad
- ☐ Aggressiv
- ☐ Annat

Personens röst:

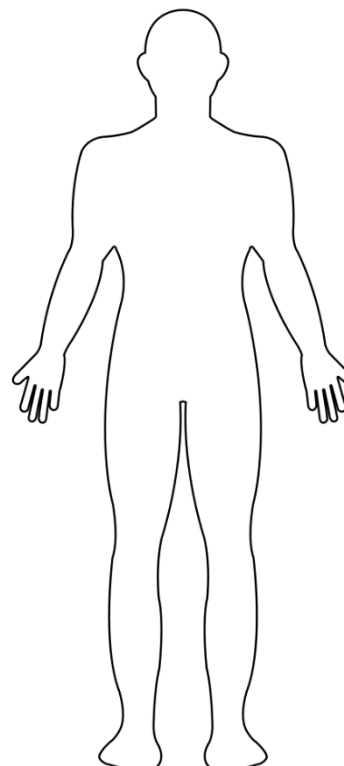
- ☐ Högljudd
- ☐ Mörk
- ☐ Tystlåten/svag
- ☐ Ljus
- ☐ Mjuk/behaglig
- ☐ Övrigt _____

Personen verkar:

- ☐ Opåverkad
- ☐ Berusad
- ☐ Drogad
- ☐ Påverkad
- ☐ Annat

6.5 Valdssituationer (fortsattning)

Din version av händelsen:

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across most of the page width. On the right side of the page, there is a simple black outline of a human figure, facing forward, standing upright. The figure's arms are slightly away from its body, and its legs are straight. This graphic likely serves as a reference for posture or alignment during handwriting practice.

Om du har utsatts för våld- markera på siluetten var på kroppen som du vållats kroppsskada.